

"Stajerc" izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročna velja za Avstrijo: za celo leto 3 krome, za pol in četr leta razmerno; za Ogrsko 4 K 50 vin za četr leta, za Nemčijo stane za celo leto 5 krom, za Ameriko pa 6 krom, zadružno moženstvo se računi naročino z ozirom na visokost postnine. Naročino je platan naprej. Posamezne štev. se prodajajo po 6 v.

Uredništvo in upravljivo se nahajata v Ptaju, gledališko poslojevje štev. 3.

Kmečki stan, srčen stan!

Dopravljeni dobrodošli in se sprejemajo zasnovani ali rokopres se ne vrata. Uredniški založnik je vsak teden zvezec.

Za oznanila redništvo ni odgovarjan. Cena oznanil ustanovov je za celo stran K 4, za 1/2 strani K 3, za 1/4 strani K 1,6, za 1/8 strani K 0,8, za 1/16 strani K 0,4, za 1/32 strani K 0,2, za 1/64 strani K 0,1. Pri večkratnem oznamenu se cena primereno zniža.

Stev. 50.

V Ptaju v nedeljo dne 12. decembra 1909.

X. letnik.

Straža in „Slov. Gospodar“ pred sodiščem.

V zadnji številki smo popisali nakratko sodniško razpravo, ki se je vršila predpreteklo sredo in je končala z obsodbo dopisnika "Straže" franciškana P. Anselm Murna na 6 tednov zapora, urednika Čenčiča pa na 40 K globe, odnosno 4 dni zapora. Sodniška ta razprava je velezanimiva in zato jo moramo obširnejše popisati. Podaja nam namreč dokaz, da rabijo prvaški listi v svojem boju najgrša, najpolježja sredstva, samo da bi nasprotnika pobili. Naravnost demoralizirano se nam zdi to časopisje, ki pozabi na vse čednosti in dolinosti poštenega lista in ki je trobilo politične infamije! Naše mnenje je sicer, da tudi liberalci iz te sodniške razprave niso čuti prihajali, nasprotno tudi "narodne stranke" zaupniki igrali so prav klaverno, žalostno vlogo. Blamirali so se do kosti in dokazali, da je vsa tih "naprednost" in "liberalnost" le strašilo, le prazna pesa, v kateri se opazuje k vedjemu nekaj "narodniškega" strupa...

V naslednjem podamo glavne poteze sodniške razprave. Predsedoval je sodišču deželno-sodni svetnik Moracutti. Tožnika nadučitelja Knaflie iz Kokarjev, ki je bil tudi sam navzoč je zastopal načelnik "narodne stranke", celjski dr. Rakovec. Toženega franciškanca pater Anselm in t. v. urednika Čenčiča pa je zastopal ljubljanski (1) advokat dr. Pegan.

I.

Toženec pater Anselm Murn ni bil navzoč. Zakaj ne, to sam Bog vѣ. Popoludne se je sodniku naznalo, da je tečeni pater v Mariboru. Pustil ga je po sodniškemu slugi iskat. Sluga pa je pri duhovnikih (1) izvedel, da se je bil pater Murn že ob pol 3. uri popoldne iz Maribora odpeljal. To pa je bila laž, navadna duhovniška laž, kajti resnica je, da se je pater šele ponosi ob pol 12. uri iz Maribora odpeljal in sicer v spremstvu zvestih svojih prič, mladih idenščinskih fantov. Duhovniki so torej sodnijo galagai i! Drugi obtoženec, urednik (2) V. Čenčič je bil navzoč in si je s predznim smehljam svoje brke iskal. Obtaženca sta Krancska. Pater Murn je bil l. 1875 pri Topicah na Dolenskem rojen. Danes je franciškan in katehet v Nascercu. Čenčič, kateremu pravijo "urednik", je l. 1883 v Kranju rojen. Mož je že pred kašnovan zaradi goljufije. Točitev je nadučitelj Knaflie v Kokarjih, znan po svojem narodniškem hujskanju. Predmet cele tožbe je sleden: Učitelj Knaflie je zagrizen pravski politični liberalne vrste. Kot tak je vedno gonil občino Kokarje v narodniške boje, v rezurze in tožbe. Mož pa je tudi — in to je hvalevredno — protklerikal. Opazoval je m. dr. gospodarsko graščinskega posestva ljubljanskega Škofa Jegliča v Gornejgradu. To gospodarstvo je na vse način grozovito slabovo in je danes posestvo tudi te pod sekvestrom. Semterja je Škofovo posestvo (pridelovanje lesa) kmetom zelo škodovalo. Zato je Knaflie s kmeti nastopil. Franciškan pater Anselm pa je bil tam vodja klerikalne stranke in politikoval je s tisto zagrizeno stranjto, kakor sploh farški agitatorji. Ko je izšel v "Narodnem dnevniku" članek, napisal je Murn takoj odgovor v "Stražo", katerega je podpisal s polnim imenom. V tem svojem članku je pater govoril o „prijetju na Grču“ (šola s Knaflievo stanovanjem), kateri da je pozabil na svetopisemske besede: Prokleti naj bodo podpohvalci in dvojčini itd., kateri da je „bogabrejč“ in sicer tako, da se Boga oglišč, kateri da je napravi neumnost itd. Tega predznega članka si Knaflie ni pustil dopasti in je vselej tega tožbo vložil. Obrazvana bi se moralna že pred 3 meseci vršiti. To pa ni bilo mogče, ker

sta se tokena pater Anselm in urednik Čenčič takrat poskrila, tako da se jima ni moglo sodniškega povabila dostaviti.

Učenak Čenčič je izjavil približno to le: Jaz ty, ko je članek izšel, nisem razmer v savinjski dobi potonal (članek je pa le objavljal ta poštenjak!) Dočasnega dopisa sem pogledal na huro in sem ga oddal tiskarni. Razmer v savinjski dolini se danes ne poznam (urednik je pa ta nevedni fantiče sed vedno!). Možda je bil s člankom tudi eden drugi prizadelet (3). Članek je bil podpisani in zato sem ga objavil. Pater Anselm je stalni dopisnik "Straže" (ep. duhoven). Ko se je tega Čenčiča vprašalo, kje je bil takrat, ko se je imela prva razprava v tem, mi hotel odgovoriti (skril se je, ker se je sodnje bilo).

Pater Anselm se je pri zasiljanju zagovarjal, da z določnim člankom ni mislil na Knaflie, marčev na župana Praznika v Kokarjih. Sicer pa je njegov zastopnik hotel vključiti temu dokaz resnice nastopati.

Zanimivo je, da je Knaflie pred objavo pismeno "Stražo" in "Gospodarja" posvanil, naj ga ne napadata, saj bi drugade točil. Ko se je vprašalo zastopnika para, kje da je bil ta začasne prve razprave, rekel je da v klosteru v Ljubljani (tam ga pa niso našli). Sicer je pa zastopnik tudi zakridal: Ni sem se ga držal za kuto!

Potem se je pričelo zasiljanje prič. Bilo je "1". Imeli bi dokazati, da je Knaflie "brezbolni" človek, ker ne hodi dosti v cerkev, ker je imel nezakonskega otroka, ker je neko šolsko dekle potipal na prisih itd. Vas te pričenimo prav ni vedeli. Nisprotno, hvalej so nadučitelja! Tako izdostno je malokajed dokaz resnice v vodo padel... Je zasiljanje prič naj neomenimo le par točk: Nadučitelj Prapotnik je izjavil, da daje župan Praznik le ime, Knaflie pa dela vse. To je pa župan štroman, ki le figura, v resnici pa ni nič. Glavni povročitelj narodnostnih hujskarij v Kokarjih je tedaj le Knaflie. Ko je dr. Pegan omend Knaflievega nezakonskega otroka, je prisil do skandala. Dr. Kukorec je vplet: Jaz protestiram! — poslušali pa so se smejli. Zanimivo je tudi, da je Pegan hotel dokazati, da je Knaflie hujškal proti državnim oblastim, to pa začasa avstrijsko-srbske vojne nevarnosti. Lepi patrioti in lepi rodoljubi! Trije klerikalni fantički, nastavljeni pri Škofovi tagi, naj bi dokazali, da se v članku ni na učiteli mislio. Pravili so, da so govorili po izidu prvega članka v "Narodnem dnevniku" z županom Praznikom in da se je ta takrat za pisca delal. Fant Gornik je trdil, da je župan takrat rekel: „Edaj sem go potri pritisnil!“ fant Zagoren je rekel, da je župan dejal: „Edaj sem ga smuknil!“ tretji fant pa, da je rekel: „Edaj sem ga dal!“ Vsak torek druge in vse pod prisego! Zanimivo je tudi, da je cela vrsta prič pod prisego izjavila, da ne vše, kje je občinska pisarna v Kokarjih (111) Prav žalostno vlogo je igral tudi župnik Čaš iz sv. Lenarta pri Laskem. Mož je imel že preje tožbe z Knaflicom, a je vse preklical in sam sebe na laž postavil. Pred sodnjo pa naj bi zopet proti Knafliju pričal... Najboljši vtip od vseh prič je napravil star in pošten župnik Fischer. To je še mož, ki je pravi kristjan! Duhovnik stare, polteno šole! Povedal je, da se mu zdi gospodarstvo ljubljanskega Škofa slablo. Pred leti enkrat je bil predsednik shodu, na katerem je Knaflie proti temu gospodarstvu nastopil. Zato pa mu je očital kaplan Žgank v sv. Jurju, da je pestil Knafliego govoriti. Pošten, star župnik se je moral od mladega politikujočega kaplana okrepiti: Smešno je tudi, da je že takrat učitelj Knaflie „narodne žerjerje“ za poštne automobile zahteval. Knaflie se medenča tudi politično meša. Gozar Škofovega zavoda Cholnizer je sladljivo Nemec. Zato ga je Knaflie tudi vedno zasledoval in mu skodovati hotel.

Med zasiljanjem prič se je "redakteur" Čenčič tako predzro in nespodobno vedel, da ga je moral predsednik in red opozoriti. Vse bolje se je potem na obtožni stol in močil.

Po rezumeju so stavili sodniki vprašanja. Porotniki so se izrekli za krivdo. Pater Anselm Murn je bil natona 6 tednov zapora, Čenčič pa na 40 K globe obsojen.

Druga razprava bi se smela vrstiti na tožbo tajnika Armanda Granner proti župniku Šomilšku in uredniku Rakovecu "Slov. Gospodar". V določenem članku se je pravilo o Grannerju, da mu je nekdo pri agitaciji rekel: "Proklet smravec in Čudom čuda pa so se pravki gospodje "zglahili". Mi ne vemo, kaj je vtok temu čudnemu "zglahjanju", ali na vsak način se — čudimo! Zakaj je Granner političnemu fajmožtu Gomilšku vse odpustil? "Redakteur" Rakovec je bil takrat seveda bolan. Zato pa, ker ni poškal nadomestnika, bode se imel pred okrajno sodnino zagovarjati...

Tako je končal ta dan, — ta žalostni dan za pravake na spodnjem Stajerskem. Dokazal je v prvi vrsti propalost, ne poštene ost političnih bojev v naših krajih. Vsi undividui pravške politike so nastopili: prvaški učitelj, ki živi edino za narodnostno gonjo, ki pisari in pisari, medtem ko podpisuje neki "župan" njegove spise, — potem klerikalni franciškan, ki misli, da mu daje njegova kula pravico, vsacega človeku osebno žaliti, — klerikalni mladeniči, ki pričajo, da se Bogu smili in druge "pače", ki nikdar "nič ne vejo", — klerikalni duhovnik, ki preklicuje lažnive svoje trditve in jih ob prilikih zopet ponavlja — prva! in doktor, ki se ne sramuje, očitati svojemu nasprotniku (tudi pravku) deželno izdajstvo — itd. itd. Zalostna slika naših razmer! In ti ljudje, ti slabe ljudje se potem združujejo, da bujkajo proti naprednjakom, ki hočejo v miru z Nemci za zboljšanje našega položaja delovati! Ti ljudje hočejo, da bi se pričel boj na nož naroda proti narodu!

Umazano svoje perilo so pravki pred sodnijo prali! In zdaj jih vsa javnost pozna...

Dopisi.

Počlane. Četrtek, dne 25. p. m. je bila pri nas gostija. G. Franc Vodenik si je namreč pribjal lepo, mlado gospo iz Rogože pri Hočah. V sredo je bila v Hočah poroka in v hiši neveste v Rogozi gostovanje. Četrtek pa nje nadaljevanje na domu g. ženina. Vse je bilo veselo in židane volje, kar se zvečer odpro duri in glej med goste stopi znani kaplan iz Hoč. Jože Krajnc. Prišel je z večernim vlakom naravnost iz Hoč, kjer so ga tamkajšne volitve neki malo razburile. Misil si je, da bo dobro, gostiško veselje uživati. Ko si svojo sveto jezo dobro potolaži, vslane, obleče obrazek v najlepše gubice, se vladko nasmeje ter nevesto začenja v deveta nebesa vzdigavati. Nevesta pa, vrla dušica, katerej se vsako blinštro studi, kratko odreže nagovornika premilo posen, ter si nadaljevanje njegovega govora prepove. Krajnc se je vsebel in se gostoval hladnokrvno naprej. Znamenito je namreč to, da Krajnc sploh i bil povabljen ter se je gostiji nasilil. V sredo je neki v Rogozi ravno tako naredil in se gostije kot ne povabil je udeležil. Se lahko misli, da se nevolja po tem takem sprožiti mora? Kdo bi ne zavidil tega gospoda zaradi njegove neznanke — "korajž"!

Hoče. Občinske volitve. Dne 25. novembra so se vrstile občinske volitve, katere so grozno razburjale volice obeh strank, nemško-napredne

Kdor proda 10 koledarjev, dobi enega zastonj!

in prvačko-črne stranke. Da je bil hud boj, temu je kriv le edini kaplan Krajnc, kateri je agitiral že dva meseca prej ter hotel z vso silo spraviti Hoče v črno pest, pod farško haljo. Bahal se je širokoustno, da bo nemško stranko v vseh treh volilnih oddelkih zmeli na drobno. Oh, kako ga danes hudo boli, da je vendar le prislo drugače. Čeprav je Krajnc prekel vse ljudi, ki stopijo pod streho g. Stanitza, da jih naj žlak trofi, je pa vendar on sam tudi moral pod to nesrečno in nevarno streho, kajti volitve so se vrstile ravno v Stanitz-ovi hiši. Ko je Krajnc stopil čez prag, so se mu blahče malo pač strešile, pa ko je bil enkrat srečno dospel v volilno dvorano se je v kotiček stisnil in tamkaj vestno protokoliral vsakega volilca. A njegova stroga kontrola, njegovi najsladkejši nasmejhaji nič niso pomagali. Krajnc je s svojo črno armado propadel z 36 glasovi, medtem ko je nemško-napredna stranka nabrala 46 glasov. Krajnčev kaprol, Franc Roiko je divjal s svojim šumelnoščem kakor besen po vasi in vaseh, ter pobočno farške ovdice pričanjal k volitvi — pa hvala Bogu vse je bilo zastonj — propadli so, blamaža jih spati ne pusti in jed jim še danes ne diši. Izvoljeni so v tretjem volilnem razredu gg. Paul Wernig, Anton Maleiner, Johan Stanitz in Vincenc Wabitsch. V drugem volilnem oddelku je prislo do žrebanja in tukaj je bila usoda nam nesilo naklonjena, izbrali so se trije črnulci in le eden, g. Karl Graschitsch od naše stranke. V prvem volilnem razredu sta od naše stranke izvoljena gg. Matija Kutscher in Franz Retschnig. Prislo je tudi tukaj do žrebanja. Hoda je bila od nekdaj v rokah pravsko farške stranke in ker se je ljudstvo začelo nekaj gibati in se branilo črnega jarina, so gospodje poslali slovitega agitatorja kaplana Krajuca pred pol letom semkaj, da bi spet črne pod klerikalno-prvačko kapo stisnil, kar se je bilo osvobodilo. Pa vse zastoj — Hoča se je izmaznila Krajnčeva zajaki in nikdar, nikdar več jo ne dobite voč v vaš črni mošnidek!

Rogoz. Dragi „Stajerc“, ti si nam o gostiji Frangesch-evi in o kaplangu Krajucu nekaj pravil. Pa ni bilo tako, je bilo malo drugače. G. Frangesch je namreč vedel, da nju polovica gotovo izostane, aka kaplangu Krajuco povabi. Zato ga tudi ni povabil. Krajuč pa, ki ima debelo kožo in tanko vest, pa se je v svoji veliki poželjnosti do gostije in nje sladkosti in dobrosti s am povabil ter se gostiji kot nepovabljenec naravnost nasilil. Posledice tega so bile, da so najboljši prijatelji Frangesch-evi obitelji odpovedali svoj prihod ter se niso udeležili gostije. Se vidi, kako kaplangu Krajucu ljubijo in častijo. Hoški farani in kristjani, pa se tudi vidi, da Krajučeva značajnost ni kar bodi.

Podčetrtek. List „Stajerc“ je pisal že pred dolgo časom, da se podčetrtevka ura obrača takoj, da mora ubogi delavec, trpin, svojim delodajalcem na dan oziroma na teden precej ur zastonj delati. Povzročitelj tega je svede mežnar, ki obrača kazalce po svojem receptu. O tem je vedel tudi tukajni župnik, a izgovori so bili, da je turnska ura že starja, ter mora pesati. Kupili so novo uru. Pa žadno! Zjutraj je bila tudi ta ura s poštno uro vedno naprej, proti včeretu pa vzadi za eno uro. Ravnio tako se je godilo tudi pri podružničnih cerkvah. Tudi tukaj so turnske ure na ta čuden način pesale! Kdo je temu kriv? Tisti, ki vedoma to delajo, in tisti, ki podpirajo. V sedanjem času pa nova ura dostikrat le stoji, ker čas poljskega dela je proč, mežnar pa rajši navija svojo živo uro! Župnik pa sprejema vizite neke Micike, ki mu prinaša razna izmišljena poročila, ter se pri kupici vina ugiblje na eno in drugo. Župnika kuharica pa hodi po trgu, roti se in zagovarja fajmoštra, bolj ko žena svojega moža. Tudi uradne tajnosti so ji znane in jih raznaša med tržani okrog. Ima pač dosti pravic! Hm! — Ko pa pride zoper čas poljskega dela, namažite turnsko uro z oljem pravičnosti ter si zapomnite: Delavcem zasluzeno placišo odtrgovati je greh, ki vpije k Bogu za maščevanje.

Obiskovalec trga.

Grize pri Celju. Izbri „Stajerc“ Besnica je, kar si zmiraj pisal, kako da pokajo klerikalne posojilnice in občine. Tudi pri nas se je zadele pokanje pri staremu županu Sulterju. On je bil klerikalni župan, on je bil krajni župski načelnik,

on je bil cekmošter, on je bil cenilni mož. Po vsod so ga „zvezarji“ volili: ja g. Sulter je sposoben za vse. Ja, ja, on je bil sposoben mož; občino in posojilico je pravljeno vodil, pri čemer je poravnal svojo zmešnjavo. Zakaj le? Zato ker se je zbal! On sam pravi, da so mu sami klerikalci krivi njegovega prepada ... Pa to je čisto lahko: on je napravil gostilno za same občinske kimorce, on je napravil klerikalne veselice, teatre, komedije, ja pa dobiček mu je Savinja proti Celju odnesla ... Ko je nekdanji Franc Dolinar njen občinski stolec oddal, je bil okrašen z 2740 kronami. Kaksnega je pa on oddal g. Pliku? Pravijo, da je 10.000 K dolga. Pa on se bo izrazil, da je šolo pugav: ja, ja, pa smo plačevali do 20%, doklad pri Dolinarju jih je pa bilo le 35%; kam so sli, da se ni nič plačevalo? zakaj je bil Sulter zmiraj občini dolžan? Nevi župan g. Plik se je dobro poprijej za zanemarjene občine, Bog daj, da bi dobro napredovala in pa da bi se bogatinska peklarja nehalia ... Več tuhtarjov.

Iesenice na Gorenjskem.

Dne 2. decembra t. l. sklical je najstarejši odbornik g. Anton Treven vse občinske odbornike na pogovor radi volitve starašinstva. Odborniki naše gospodarske stranke in odborniki napredne stranke so se sevinoma vdeležili pogovora. A glej vrata klerikalci se niso hoteli odzvati vabilom g. Trenava in so razen Antona Čebulja vsi doma za petjo ostali. Pač nam je pa kaplan Karol Čuk neko izjavil, katera je bila prav zanicljiva za našo stranko skrpucana in podpisana od njega in vsih ostalih klerikalnih odbornikov in tudi od očirja Franceta Kriveca, posil in se nekako izrazil, da se še z nami (Savsko stranko) ne pogovarja še manj pa voli kompromisnega kandidata! — za katerega smo tudi mi sedaj bili. Ker nas klerikalci zanicevajo in terorizirajo, bode sedaj vrla nove volitve razpisala. Vlada je vendar enkrat previdela, da ni mogoče drugače red v občini napraviti, kakor da razpisuje nove volitve. A te volitve ne bode vodil niti kapelan Čuk in niti gerent, tem več še km vladin komisar. Tedaj smo po dolgem času vendar kof odvevali, ako ravno je dr. Suštersič sam osebno hodil v Radovljico k glavarju beracit; da naj še vse pri starem ostane. Ob enem smo pa tudi kaplana Čuka pri vladni travniku priporočili, da mu ona prav kako mastno faro skomandira. Klerikalci so nam iz njihno „izjave“ hribovske hoteli nagajati, a v malih dneh se jih bodoemo smejni, kako fino se bodejo na ledi vseledi. Tedaj še malo časa, potem pa napovemo vojsko vsem onim, kateri so nam dosedaj nagajali. Vi klerikalci pa pokličete ako hočete vsečke, Zabukovece in daljnijih fraterjev na pomoč, nič vam ne bode pomagalo, vrgli vas bodeš v ogenj, dokler ne bode konca vaše politike. Amen.

Lincoln III (Amerika)

20. novembra. Cenjeni gospod urednik! Precej vede je že preteklo v neizmerno morje od tistega časa, ko sem bral dopis iz Severne Amerike. In tudi danes nimam nič veselega za poročati. Grozna katastrofa se je pripetila v rudniški jami blizu tukaj v mestu Cherri III., dne 13. novembra ob 3. uri popoldan od družbe St. Paul Coal Co. V tej jami nesreča je prav dobro delalo in tudi zaslužilo, v imenovanem rovu je delalo okrog 565 premogarjev raznih narodnosti in od teh je bilo 18 Slovencev v groznom položaju usmrtenih; 384 premogarjev je ostalo v rovu, v katerega ne more priti rešilno moštvo, ker strašansko gori, zdaj so vse hodnike zamašili, da bi s tem ogenj zadušili. V tem rovu je največ delalo ruderjev iz Avstrije in Italije in od teh tudi okoli 50 Slovencev. Tukaj v našem mestu smo še prav zadovoljni, ker niso tako nevarne jame, nas je okrog 40 Slovencev. Celi teden bodovalo v te černe jame delat in na nedeljo se pa skupaj zberemo pri kakem sodčku pive, ter si veselje delamo in se poleg kakšno slovensko zapojemo. Vse je dobro, samo da deklet tukaj nimamo slovenskih, da bi se ženili, si moramo kar sami kuhat. Oh! pa še zima bode prisla kmalo in kmalo tudi mastni „Pust“. Tukaj si se poročila obče spoštovana gospod Maks Brezlan z gospico Rozo Kidrič, juna želimo obilo medenih tednov v novem stanu. Mi ga pa danes pišemo na zdravje Poljčanskih in Loških faranov in vseh Stajercov

in Kranjcov. Živio! — Zakaj si jo pa vzel! Koncu pozdravljam vse rojake na onkraj luže in tukaj v Ameriki. In tebi, vrli list in napredni ža želimo mnogo našedka v novem letu in tudi juž ga bočem imjet. Lincolčan A. S.

Pozor!

Kdor ima seno ali slamo za prodati ali kdor hoče seno ali slamo kupiti, naj to naznani. Omeni naj tudi, ali želi krmo za govedo ali za konje. Vse ponudbe (z najnižjo ceno franko Ptuj) in sploh vse tozadne dopise sprejema brezplačno

upravnštvo „Štajerca“ v Ptiju.

Novice.

Naš koledar — izšel!

Gotovò bode vse somišljenike in prijatelje razveselila vest, da je „Štajerc“ kmetski koledar za leto 1910 že izšel. In lahko rečemo, da je letošnji koledar v vsakem ozru boljši in večji nego prejšnja dva leta, odkar izhaja. Vse koledar obsegata skupno 144 strani, 9 člankov, 11 povestit, 2 pesni, kalendarij, seznamek sejmov, poštne tarife in kolektonne lestvice, male vesti ter 12 slik. Vsebina našega letošnjega koledarja obsegata tole: 1. Leto 1910. — 2. Kalendarij. — 3. „V tretjo leto“. — 4. „Dan planča“, spisal Karl Linhart. — 5. „Napredek“, spisal W. Ernst. — 6. „Na grobu Jožefa II.“, spisal K. L. — 7. „O gnjenju travnikov z umetnimi gnujili“ — 8. „Na morju“, spisal K. L. — 9. „Prebivalstvo zemlje“ (z sliko). — 10. „Šteci nagaja“, spisal K. L. — 11. „Vbogi vrabček“, spisal Peter Rosegger. — 12. „Gora in dolina“, spisal A. v. Auerswald. — 13. „Resnicna povestit“, spisala Mary Koch. — 14. „Od vsega največje (z sliko). — 15. „Usodepolne hlače“, spisal Fr. Lünzer. — 16. „Starci konj“, spisal Emil Zola. — 17. „Nekaj o naših poslih“. — 18. „Domači avokat“. — 19. „V kmetski suknji smo vsi tovariši“, spisal L. v. d. March. — 20. „Lastui stroški pridelovanja mleka“, spisal dr. P. Schuppli. — 21. „Mi z dežele“. — 22. „Od domače grude“, spisal Anton Gitschalter. — 23. „Iškal je zlato“, spisal A. A. Naaff. — 24. „Naprej za staro pravdo“, nekaj napredne pridige, spisal Stajerc“ Pratikar“. — 25. Male vesti. — 26. Poštnine itd. — 27. Seznamek sejmov na Stajdrskem in Koroškem. — 28. Inzerati. — Kakor želite vidi, je vsebina našega koledarja letos izredno bogata. Zato smo morali tudi koledar za celih 16 strani povečati. Tudi lepe slike smo dodali, da vstrežemo vrlim svojim somišljenikom. Cena pa je koledarju ednakata ostala. „Štajerc“ kmetski koledar za 1. 1910* košta namreč samo 60 vinarjev, s poštnino vred pa 70 vinarjev. Teh 70 vinarjev ali 35 krajcerjev izda pač vsakodob lahko za tako veliko, zanimivo, zabavno in poučno knjigo. Kdor vzame 10 koledarjev, dobije enega zastonj. Opozarjam na to naše zaupnike ... Tako pošljemo naš koledar tudi letos s trdim zaupanjem v svet, da ga bode ljudstvo z veseljem sprejelo in naprej dajalo. Naročite se, kupujte koledar in agitirajte zunaj! Vsi na delo!

Iz Spodnje-Štajerskega.

Naše pritožbe. Pod tem naslovom objavil je ljubljanski zakotni listič hofrata Ploja dopis, v katerem napada prav hudo napredni okrajni zastop ptojski s svojim načelnikom Ornigom. Mi bi na to lajanje ljubljanske cneje, katere itak živa duša ne pozna in ne čita, niti besedice ne odgovarjali. Ako to vkljub temu storimo, potem imamo le namen, pokazati v javnosti zlobnost in zabitost tistega lista, za katerim stoji en c. k. hofra Ploj... Ne vemo, kdo je pisec dotednega članka: Deloma snrdi malo po — kvazu in kvaz se imenuje nemško „Germ“. Prvačka gospoda nas bode razumela. Na vsak način pa mirno konstatiramo, da se prav tako dotednega članka lahko stramje nad svoje nedovoljno in neumnoščo... Evo dokaze 1. „Sloga“ pisari, da „so že par let dobili cestarji na okrajne ceste le toliko kamenja za nasipavanje, da ga

ne razvažajo in razgrebajo, ampak razmetavajo." — Tako neumnost zamore le napisati kakšni tepeki, ki cestnega dela ravno še nikdar videl niti. Ravno nasprotne je namreč res: ako se da ve, liko šotra, potem se ga razmetava; ako pa se ga daje malo, potem se ga mora prevazati. Tepec v "Slogi" trdi, da se šotec po okrajnih cestah razmetava; vsak pametni človek boste tedaj povedali, da ga je potem dosti. — 2. Potem piše "Sloga", da imajo Hrvati prav lepe in izborne ceste in da so te ceste dokaz, kakšna "pokora" je Ornig za naše kraje. K temu bodi v prvi vrsti povedano, da lepota hrvatskih cest ni posebno velika. Le pojrite po novi sv. Horjanski cesti čez mejo in videli boste velikansko razliko med štajersko in hrvatsko cesto. Sicer pa priznavamo, da je hrvatski šotter prav dober. Ali drag je grozovito in naši kmetje bi prav čudno gledali, ko bi ves denar za okrajne ceste na Hrvatsko posiljali. Ornig pa hoče, da bi štajerski kmetski denar doma ostal. In to se bode tudi zgadili, pa če je to kranjskim hujškačem prav ali ne. — 3. Nadalje pravi prvaški dopisun, da se bode ob okrajnih cestah nasajeno sadno drevo posušilo, da ga glodajo zajci, da se tako torej okrajni denar razmetava. To je ne-sramnost prve vrste! Dosej se ni nobeno drevo posušilo, katerega je napredni okrajni odbor nasa-dil. Pač pa so se posušila drevesa v Borovcu, ki jih je nasadil prvaški odbor z načelnikom Zelenikom. Zajci pač glodajo drevesa, ali ti zajci imajo dve nogi, ti zajci so prvaški hujškani faloti, ki lomijo in režejo drevesca in kaže prvaški listi v ta zločin še hujškajo! Ti zajci so nevarnost! Laž je, da zožujejo drevesa cesto, kajti sajena so tako, da ne morejo biti nikomur na poti. — 4. Dopisun laže nadaja, da se pre-laga cesto med Bukovci in Stojnci po nepotrebe, nem in proti volji prireditih. To je laž, ki smrdi do neba. Cesta je potrebna in tamošnji prebivalci so lepe, tisočake zaslužili, tako da so se za delo kar stepli. Bukovčani niso smeli v Stojncah delati in nasprotno. Le vprašajte tam ljudi in dobili boste odgovor, da vam bode še dolgo v vaših prvaških učesih žvenketal, vi črni, lažni zapljivci! — 5. Dopisun hofratove junje piše tudi nadalje tako-le: "Med Zavrčem in sv. Marijeto je znan Miklov brod in okrajni zastop bi z ozirom na velikanski promet in na Zavrčke vinogradnike moral skrbeti za oni del ceste med Gajovci in Malo vasjo" itd. Tu haj se je zagržen in dopisun najbolj orezel. Resnica je namreč, da je prvaški okrajni zastop pod načelništvo prof. Zelenika ravno to cesto od klonil. Da se torej ta cesta nizgradi, to so prvaški z Zelenikom krivi in hofrat Ploj naj s svojo "Slogo" te svoje prijateljice za ušes prime! Na to prvaški dopisun pač ni mislil. Tako tudi ni mislil na Benčičeve mo-stove, ki so Benčičovo društvo bogato naredili in to z ljudskim krvavim denarjem. Na to ni mislil umazani dopisun umazanega lističa! — 6. Kar se pa tiče ceste Slomi-Dornava omenimo le to, da je to "Notstandsbau", to se pravi, da se v prvi vrsti zato gradit, da bi se ljudem dalo priliko, kaj prislužiti. Prvaki ljudstvu ta zaslužek ne privoščijo. Sram jih naj boste! — 7. Vse drugo blebetanje ni niti odgovora vredno. Omenimo le še, da je med Mošganjci in Tibolci cisto dobra pot in da je treba pri takih vprašanjih na zemljevid pogledati. Potem se tudi vidi, da ima napredni okrajni odbor prav. Odgovorili smo, malo obširnejše na hujškoči članek ljubljanske junje. Ljudstvo se dandanes na tako hujškanje, več ne ozira. Njemu se gre edino za gospodarski napredki, dosegel se bode z delom, ne pa z lajanjem moralično bankerotnih prvaških fakinov!

Sijajna napredna zmaga pri občinskih volitvah v Ormožu. 2. in 3. t. m. vrile so se v Ormožu občinske volitve; prišel je bil dan, katerega so nam prvaški z bojnim krikom v treh letih se vidimo že pri zadnjih volitvah hoteli označiti, da nas bodo pohrustali. A prvaški obračajo, naprednjaki in Nemci, prijatelji mednarodnega mira in pospešitelji gospodarskega dela, pa so obrnili. Vkljub vsem agitacijam, vkljub vceslovnim frazam in bibarjam, pro-jedli so ti revez, da se celo nam, zmagovalcem, smilijo. Številke govorijo! V 3. volilnem redu,

dobili so naprednjaki in Nemci 159 glasov prvaški pa samo 55 tedaj imamo večino z 104 glasi. Izvoljeni so bili za odbornike gospodje: Bauer, Baumann, Martinz, Skorčič, Weselic in Zeder. Za namestnike gosp.: Keček, Majcen in Stanitz. V drugem volilnem redu dobili smo 23 glasov, prvaški 4, spet prav žalostni izid za naše ljube nasprotnike. Izvoljeni so gosp.: Brodar ml., Diermayr, Kautz-hainer, Kralj, Kreps in Sallegg, za namestnike gosp.: Heidenkumer, Pettovar in Munda. V prvem volilnem redu dobili so naši kandidatje po 12 glasov, nasprotniki cela 2. Izvoljeni so bili gosp.: dr. Delphin, Grazer, Karnegger, Poterz, Strasser in Stamenec; za namestnike gosp.: Kreutz, Ninnisdorfer in Sorglechner. Tedaj na vseh črtah sijajna zmaga, prvaški so poparjeni, okoličavajo kozodo političucki in kužek. Nič ni pomagalo, da je celo "generalštebler" narodne stranke, dr. Sernek agitiral, nič ni pomagal voz gostilničarke Gomzi! Tako prazen je prišel nazaj, da se kučijaž niti v mesto ni upal, ampak jo rajši v šnopsarijo zaskanal in agitator Richter je pač v mesto prišel! Ni jih voz "nabasal kar deset volilcev" s katerim žegnom ga je "generalštebler" izposlal! Videli smo se spet v treh letih, a kako krepko brco ste dopili prvaški, napenjali ste se ves čas pred volitvijo a zdaj ste klaverno počili, poginili, zaspali. "Narodni dnevnik", ki je že menda prostor za "zmago" v svojih predalih imel, se je bralcem po navadi zlagal in farbal, da so Nemci in naprednjaki le stem zmagali, da so potom parcelacij pridobili precejšnje stivelo umetnih glasov. Dobro, da si to načel! **Prvaki dobili so po parcelacijah okoli 40 glasov**, če teh ne bi bilo, bi še žalostne izgledali, posebno če se pomisli, da so pri zadnjih občinskih volitvah dobili v 3. redu 58 glasov, tedaj so nazadovali za 40 glasov. Vprašamo se pa, komu se imamo zahvaliti za to sijajno zmago? V prvi vrsti nemornemu, mednarodnemu gospodarskemu delovanju dosedanja občinskega odbora, a v drugi vrsti zavednim volilcem, treznonislečim mnžem, katerim je gospodaški napredek več nego vse prvaški barbarja, več nego vse obetanja prvaških šribarjev itd. V Ormožu imamo namreč precejšnje stivelo okoliških kmetov volilno pravico. Skoraj vse volili so po svojem prepričanju z nam: naprednjaki ali so pa ostali raje doma, kaker da bi z hujščaki volili. Vsa čast obojim, iskrena hvala za to zavednost in prepričanje! In vse ti volilci in isti, ki se niso volitve udeležili predno volijo s prvaški, naj si bejo sresti, da bodo vselej v sili našli odprto srce in rokopri na pređnem nemškem občinskem zastopu, posebno letos, ko je velikanska toča povzročila toliko škode, bede in siromaštva. In kakor nam je obečal gosp. župan Kautzhamer začelo se bode v kratkem z delitvami na po toči poškodovane. Novi napredni in nemški odbor nadaljeval bo kakor do zdaj svoje delovanje, da še več bo zmagel v svoji sedanji večini storitev in tudi bode, kajti njegovo geslo je: "Zvestobo za zvestobo". Vi volilci ste naši zvesti bili in izvoljeni bodo zvesti svojim besedam, zvesto bodo delali po jim nakazani črti za gospodarski napredek in mir med obema narodoma, ki sta jih eden od druga zega odvisna. In prvaški? Njim pa damo te le nasvet: Zdaj po Vaši brci, ki so jo Vas tako občutno dali celo možje, katere ste že mislili za Vaše hujškarje vnete, zdaj opustiti skešani vso nadaljnjo, po Vašem mnenju "narodno" a po našem "svojeblepno in nazadnjaško" delo, ostanite raje doma za petjo in postite pri miru naše zavedne kmete in obrtnike, za Vas imajo ti še p. o. m. j. o. v. a. l. n. o. z. a. s. m. e. h. o. v. a. n. e. Vaše bibrariejo "slovenskih bratih" o "sovragu Nemcu" i. t. d. so za mlečnozobne pobaline, za navadne kimovce, naši zavedni kmetje niso več vneti za prazne besede in narodni nemir, oni se hočejo učiti gospodarstva a ne hujškarje in političnih otročarji.

Znamenje naših razmer. Mi naprednjaki smo gotovo izrazili doše prijatelji šolskega učiteljstva. Tudi največji sovražnik nam mora priznati, da smo se vedno potegovali za neodvisnost učiteljev od farovža. Časi konkordata, v katerih je bil župnik predstojnik "šolmaštra", so sra-

mota cloveške zgodovine. Pri slovenskemu učiteljstvu smo za to naše stališče prav malo zahvalje našli. Nasprotno, vkljub temu, da imamo mi vedno naše predale za učiteljstvo odprte, da smo mi vedno odločniboj za učiteljstvo peljali nas posameznikiprav gredo napadajo. Ali tudi to radi pozabimo in zbesnili prvaški učitelji nam ne bodejo vzel prepričanja o potrebi šole. Nekaj pa nam je treba pribiti. Ako so učitelji že dandanes precej neodvisni, potem morajo po našem mnenju to neodvisnost tudi braniti in jo ne izročiti nasprotniku. Ponizevati se v prvi vrsti ne smejo pred farovžem. In učitelji, ki se pred farovžem na suženski način ponuja, ne zaslubi imena "učitelj" . . . Zakaj to pripovedujemo? V roku nam je prišlo slučajno pismo, ki ga je pisal nadučitelj Ivan Zupančič v Stopercih tamošnjemu župniku, znanemu Kečeku, ki se nahaja zdaj vsled bolezni v Ormožu. Vsebina tega pisma ni zanimiva in se z njem ne bodemo pečali. Zanimiv je le podpis in ta se glasi: "Z odličnim spoštovanjem in rokopoljubom Vaš udanji Ivan Zupančič, nadučitelj". Gotovo, tudi mi smo v zasebnem življenu radi ujednici. Ali da se podpiše nadučitelj na pismu župnika "z rokopoljubom", to ni več uljednost, to ni več etiketa, temveč to je suženska podvrženost, ki je sramotna! Zaradi nas sicer prvaški učitelji lahko med župnikove žkrice zlezejo. Ali potem naj se nikar ne čudi, da jih fajmoštri tudi bagatelizirajo. Keček se čuti tudi kot predstojnik in zapovednik tega nadučitelja, ki mu liže roko. Zato mu je odgovoril na istem pismu nadaj. Niti toliko obzirnosti in uljednosti ni imel Keček, da bi vzel posebni list. Ne, na ravno tistem papirju mu je načerkal odgovor, kakor gospodar slugi. V odgovoru pa piše Keček nadučitelju še sledi: "Pri tej priliki mi veleva dolžnost, Vas prositi, da bi se prijateljskega občevanja z ljudimi (naprednjimi kmeti) kolikor mogoče ogibal. Fajmošter prepove to-rej z nečuvno predrznostjo nadučitelju, da ta ne sme z gotovimi ljudmi občevati. In nadučitelju mu zato — roko pojavuje! . . . To so raznere, kaj? Na trebuhi se valjajo gotovi prvaški učitelji pred politikijočimi duhovniki. Ni čuda, da jih potem ti zaničujejo in zatirajo. Nadučitelj Zupančič je seveda dika svojega stanu in mi smo le radovedni, kaj bodejo liberalni učiteljski listi à la "Narodni dnevnik" k temu reki . . .

Narodna štacuna. V roku nam je prišel listek, katerega razdeljujejo po celem Ptaju in okoliški prvaški prigajajo "narodne štacune" Mahorič & Šeligo. Tam čitamo: "Kam bi šel kupovati? V slovensko narodno trgovino, tam se najboljši in po ceni kupi. Kmetje, zahajajte edino v slovensko trgovino" itd. V prvi vrsti dosej nismo vedeli, da zamore biti tudi trgovina "slovensko narodna". To so pač gospodje Mahorič & Šeligo iznašli. Vsak pametni človek pa bo natanko vedel, da je to navadni židovski trik, umazana konkurenca, katere bi se po našem mnenju pošten trgovec ne smel posluževati. Bodite "narodni" kolikor hočete, vi prvaški trgovci, ali tega nam ne boste dokazali, da iz samega svetega rodoljuba kmetom boljše in ce-neje blago dajete. Nasprotno, mi smo že pismeno in z dokazi, s ceni potrdili, da se ravno v najbolj kričavih "narodnih štacunah" najslabše blago zapestjanim kupecem za najvišjo ceno oddajajo. Dokazali smo celo, da "narodne štacune" Nemcem svoje blago bolj ceno oddajajo, nego slovenskim kupecem. "Narodnost" je tem ljudem to-rej le umazani "kšeft". Zato tudi vse "narodne štacune" propadajo in poginejo! Ne vemo, ali se firmi Mahorič & Šeligo tudi tako slabo godi, da mora že s tako umazano konkurenco delovati? Na vsak način ravno taka grda, ostudna reklama ne bode povečala števila njih kupcev. Pa še nekaj: ako je slavna in redina firma Mahorič & Šeligo res tako prokleto "slovensko-narodna", potem se le čudimo, zakaj na svojih listkih tudi nemške izraze rabe. Mi bremo n. pr. besede "oden", "kamarn", "cajg", "štrikano" itd. itd. Vraga gospodje, saj ste vendar do dnu duše "nike dajč", te nemške izraze pa le rabite . . . Vsplošnem pa smo prepričani, da se naši kmetje ne bodejo niti na takih židovsko-umazane limanice vredni. Pametni kmet kupuje tam, kjer je najceneje in najbolje. Za vse drugo se ne brigaj! Poštenost, solidnost, rednost, to

Naš koledar je izsel! Košta s pošto 70 vin. Kupujte ga!

so temelji dobre trgovine, ne pa kričavost in laži-narodnjakarstvo, na katerega živa duša ne veruje. Kmetje, mi vam ne branimo, da bi hodili k tej firmi. Ne, le pojrite in prepridajte se sami. In potem kupujte tam, kjer je najbolje!

Škandal, pravi žurnalistični škandal je to, kar imamo poročati. Kakor povemo na drugem mestu, stata predpreteklo sredo „Straža“ in „Slov. Gospodar“ pred sodnijo. Za „Stražo“ prišel je kot pravni zastopnik znani ljubljanski rogovilež dr. Pegan, prijatelj ožlindranega dr. Šušteršča. Mi smo se čudili. Vraga, saj tudi na Štajerskem kar mrgoli od slovensko-klerikalnih advokatov in krave bi se lahko z njimi futralo. Zakaj torej ni vzela „Straža“ slovensko-klerikalnega advokata iz Štajerskega? Ali morda gospodje pri „Straži“ nimajo zaupanja do enega dr. Benkovića? Zakaj niso njega izvolili? Zakaj so šli tja doli v „belo“ Ljubljano, da pripeljejo mladega klerikalnega srboriteza dr. Pegana? Mi tega na vsak način ne razumemo. Ali pustimo to! Tožen je bil tudi „Slov. Gospodar“. In gledali smo okoli sebe, kateri kranjski advokat bode ta list zastopal. Ali — ni ga bilo, nobenega ni bilo! „Slov. Gospodar“ si ni vzel nobenega advokata, temveč je raje pustil, da mu je sodnija ex-officio zastopnika, to se pravi advokata za revne, določila! Pfti! Teufel čez tako umazanost! Škandal je to, velikanski škandal! Najrevnejši list si vzame svojega zastopnika, — „Slov. Gospodar“ pa, list prvaške duhovštine na spodnjem Štajerskem, ni imel toliko dostojnosti! Pfti! Teufel! Sicer pa vprašajmo, kje tiči razlika? Zakaj je imela „Straža“ svojega advokata celo iz Ljubljane, „Slov. Gospodar“ pa nobenega? Zakaj to? Odgovor ni težak! Zaradi „Straže“ ni bil samo „redaktec“ Čenčič tožen, marveč tudi dopisnik franciškan pater Anselm. Zaradi „Gospodarja“ pa je bil edino „redaktec“ Rakovec tožen. Obabni gospodi pri farskih listih je vseeno, ako gre eden njenih „redaktecer“ v luknjo in niti zastopnika mu ne dajo. Saj mu dajo menda zato 100 K mesečne plače, da se pusti zanje zapirati. Ali kadar je kakšen „frčkajnar“, sploh kakšna kuta tožena, takrat pokličejo advokate tudi iz Ljubljane, takrat jim ni žal za denar. Čenčič in Rakovec, vi dva sta še mlada in vajine „žurnalistične“ zmožnosti ne bodoemo prisikavali. Ali — ako imata kaj sramote, izpozna bosta zdaj svoje zapovednike!

Duhovniki in sodnija. Pravi duhovniki morajo sodnijo braniti in morajo se postavam po koriti. Kajti še sv. pismo pravi: Dajte cesarju, kar je cesarjevga . . . Politični duhovniki se seveda v tem oziru mal' brigajo za poštenost. Držijo se jezuitske besede, da posvečuje namen sredstva in vse jim je prav, res vse, ako hodejo doseči svoj cilj. Ko je bila zadnja porotna razprava proti „Straži“, imel bi se zagovarjati tudi franciškan pater Anselm. Ali — zjutraj ga ni bilo pri sodniji. Popoludne se je pa izvedelo, da je tonzurirani gospodek v Mariboru. Samo pred porotnike ni hotel priti. Predsednik sodišča ga je pustil vsled tega po sodniški slugi iskatki. Sluga ga je iskal pri vseh mariborskih farjih. In dobil je od te častivredne duhovščine odgovor, da je bil pater Anselm sicer v Mariboru, da pa se je z vlakom po pol 3. uri odpeljal. S tem naznanim je prišel sluga nazaj. Dotični duhovniki pa so sodnijo nesramoniala galiti! Kajti v resnicu se je odpeljal pater Anselm šele ob pol 12. uri ponori proti Celju, ko je bila razprava že končana. Bil je torej celi čas v Mariboru, ali njegovi duhovniški sobrati in njegov zagovornik so ga zatajili s sodnji! Ob pol 12. uri se je možicelj vsedel v vlak in sicer ravno v tisti voz, v katerem so sedele njegove priče (tri fantastički čedne vrste!). Salil se je s temi fantastiki, ki so se tudi grozili, češ, mi smo že pokazali sodniji, mi smo že povedali Knaflieč. Sele ko je franciškan videl par naprednih mož v vozu, izgindala je njegova glavica v kuti, se parkrat je potegnil iz cigarete in potem je močil . . . Na vsak način pa je zanimivo, s kako prednostjo si upajo ti ljudje celo sodnijo za nos vleči. Upamo, da se bode prihodnjih take tičke s pollicijom pred sodišče poklicalo! Postava velja za vse!

Učitelj Knaflieč iz Kokarjev je bil sicer predpreteklo sredo tožnik, ali v resnici je sedel tudi on na obtožni klopi. Ne mislimo pri temu na njegove zasebne stvari. Ali razprava je na vsak način dograla, da je Knaflieč glavni prvaški hujškač v Kokarjih. Morda bode tudi nas za to kritiko tožil; ali mi mu bodoemo znali to dejstvo drugače dokazati. Vse narodnjaško hujškanje, katerega je izvršila kokaška občina ravno v zadnjih letih in ki nima za prebivalstvo niti toliko gospodarske koristi, kolikor je za nohtom črnega, — vse to je izvršil Knaflieč. Saj so lastne njegove priče izvedale, da je on „Macher“, da on vse dela, medtem ko daje župan Praznik le ime. Ta župan Praznik torej pravzaprav le figurira, le igra v javnosti župana, v resnici pa stori vse Knaflieč. To je zlastost znak za dekorativnega tega župana. Za Knaflieča pa je dokaz, da je on vsega narodnjaškega hujškanja kriv. Škofovi gozdar je tudi pod prisego izjavil, da je Knaflieč z vsemi mogočimi sredstvi zlasti proti nemškemu nastavljenjem hujškal in jim hotel kruh odzreti. Iz tega stališča postane Knafliečova silka povsem drugačna. In zdi se nam, da ima tudi ta mož precej tistega v sebi, kar imenujemo „jezuitizem“. Mož je n. pr. pristaš in voditelj „narodne stranke“. Na vsak način pa se imenuje ta „narodna stranka“ liberalna. Zato je bilo naravnost smesno in človeka je pričel trebuh boleti, ko je videl, da Knaflieč svojo „pobožnost“ pred sodnijo dokazuje. Pojdite se solit! Knafliečova pobožnost je figo vredna ali pa je njegovo „liberalno prepričanje“ figo vredno. Tega ne ovreže niti dejstvo, da bodi Knaflieč k maši in da je plačal 60 kr. za neko novo cerkev . . . G. Knaflieč, takšni zagovori Vam bolj škodujejo nego dlanki v farskih listih! Za nas pa je zdaj dokazeno, kdo je glavni prvaški hujškač v savinjski dolini in upamo, da se bodejo pametni kmetje tega hujškanja kmalu naveličali ter da bodejo pričeli za gospodarske cilje delovati!

Klerikalne priče. 21 prič je pripeljal na 6 tednov obsojeni franciškan pater Anselm seboj. Bogve, kaj so te priče preje vse govorile. Brez vzroka jih toženi črnubi gotovo niso pred potrošnike poklicali. Med temi 21 pričami smo videli 3 fratre, ki so menda člani Škapulariske bratovščine in od katerih se je eden celo bahal, da zna v „cajtunge pisati“. Potem smo videli 2 duhovnika, 1 klerikalno učiteljico, 1 mežnarja, 1 cerkevnega ključarja in razne črne kmete. Ko so prisegli in so bili zasilčani, nš. rat vsi skupaj niso — nič vedeli. Sodnik je vprašal: Kaj Vi veste? In eden za drugim je zagordnil: Niš ne vem, prav nič! To je bilo naravnost za „počet“. Ko so kmetje domu odhajali, steli so svoje goldinarje, ki so jih dobili za pričinino. In misili so se pač: Zdaj, ko je zima, bi lahko vsak teden tako enkrat ali dvakrat za priče šli . . .

Dr. Kukovec in žurnalisti. Ko je dr. Kukovec, načelnik „narodne stranke“ in liberalni polbog na Štajerskem, v procesu proti „Straži“ utemeljeval svojo obtožbo, izgovoril je m. dr. tudi besedo o žurnalistih, ki je prav čudni dokaz zaostalosti „narodne stranke“. Dr. Kukovec je govoril o urednikih na splošnem in je pri temu dejal: „Saj v tem, kako je z uredniki, o ni morajo vse sprejeti, o ni morajo ljudem čast kрастi itd.“ . . . Mi ne vemo, kako je z uredniki pri narodno-liberalnih listih. Gospod Spindler naj nam blagovoli odgovoriti, kaj on v tej zadevi in o tej izjavi dr. Kukovec misli. Ne verujemo, da je s to izjavo zadovoljen. Na vsak način pa mora vsak resni časnik odločno protestirati, da se tako z vsemi uredniki godi. Pri poštenih listih so uredniki prosti in objavijo le tisto, kar hodejo kriti s svojim imenom. In od nikogar se ne dajo komandirati, da bi kaj nepoštene napisali ali čast kradli. G. dr. Kukovec naj bi se torej preje malo pobrigal za razmere pri drugih listih, potem naj bi šele sodil. Njegova izjava glede urednikov pa je po našem mnenju naravnost impertinentni napad na časniškarje. In ako imajo slovenski žurnalisti kaj časti v sebi, potem se bodejo znali braniti proti temu napadu dr. Kukovca, ki ima tako talostne, nizke pojme o časopisu.

Zapomnimo si! Pred porotniki v Mariboru izjavil je voditelj slovenskih klerikalcev dr. Pe-

gan iz Ljubljane m. dr. tole: „Kdor človeka, ki ima že kruh, hoče ob ta kruh spraviti, to pa samozato, ker je ta človek Nemec, — ta je hujškač!“ — Ta beseda je zlata vredna. In resnična je! Vemo sicer, da jo je dr. Pegan le zato izpregovoril, da bi toženemu franciškanu pri nemških porotnikih pomagal. Ali ta beseda na najostane pribita! Kruh odjedati zaradi narodnosti, to je hujškanje! Ne vemo, kako bodejo ljubljanski klerikalci dr. Pegana zaradi te besede pogledali. Ali beseda velja! In v to besedo je Pegan ob sodil z enim mahljajem vso prvaško politiko! Kajti vsa ta prvaška politika vendar nima drugega namena, nego odjedati Nemcem in na prednjakom kruh. Dr. Pegan, deželni poslanec kranjski, voditelj slovenskih klerikalcev, je ob sodil to politiko. Obsodil je stem seveda tudi samega sebe, obsodil svojo lastno stranko! Beseda pa ostani pribita!

Prvaška zagriženost. V Celju je bila pred okrožno sodnijo slovensko-narodna nadučiteljeva soprona Urša Zupančič zaradi razlaganja veličanstva cesarja na 3 meseca težke ječe obsojena. Vsaka opomba je nepotrebna. Prvaški listi ne poročajo ničesar o temu.

Keček in farni. Župnika Kečeka iz Stoperc poznajo naši čitatelji itak že precej dobro. Poznajo ga izza časov, ko je v Trbovljah rudarki Čebin toliko časa „nogo zdravil“, da je ta hčerko dobila. Poznajo ga izza časov, ko je že župnijski provizor neki pošteni kmetici - nevesti v cerkvi venec iz glave iztrgal, zkar je bil tudi sodniško kaznovan. In poznajo ga iz raznih drugih dogodkov. Danes naj povemo še nekaj o temu deviškemu gospodu. Pred kratkim prosil je neki kmet za posojilo iz posojilnice v Stoperc. Glavno besedo pri tej posojilnici ima seveda Keček. Le-ta pa je prosilca v nekem pismu nesramno opoval in ozmerjal za „pajanč“ in „zapravljivec“ itd. Kdor torej pri tej posojilnici denar prosi, ne dopade pa gospodu Kečku, ta je takoj „pajanec“ in „zapravljivec“. Bogve, kdo je že več zapravil in zapil, Keček ali pa dotični kmet? Mi tega nočemo preiskavati! Na vsak način pa so nam zdi nekrščansko, tako grdo o kmetu pisariti. Jezus je rekel: Ne sodite, da ne boste sojeni!

Letni in živinski sejmi na Štajerskem.

Sejni krež zvezde so letni in kramarski sejmi; sejni, namenani z zvezido (* so živinski sejni, sejni z dnevmarzalcama **) spomenijo letne in živanske sejme.

Dne 10. decembra v Gradcu (sejem z mlado živi. o). Dne 11. decembra v Brežicah (svinjski sejem). Dne 12. decembra pri Sv. Lovrencu, okr. Celje. Dne 13. decembra v Žalcu**, okr. Celje; v Jurkloštru**, okr. Laško; Sv. Peter na Medvedovem selu**, okr. Kozje; v Stedencih**, okr. Slov. Bistrica; v Rogatcu (sejem z veliko živino). Dne 14. decembra v Ljutomeru**; v Ormožu (svinjski sejem). Dne 15. decembra na Ptaju (sejem s konji, govedom in ščetinarji); v Imenem (sejem s ščetinarji), okr. Kozje; v Arvežu (sejem z drobnico). Dne 16. decembra na Bregu pri Ptaju (svinjski sejem); v Gradcu*. Dne 17. decembra v Gradcu (sejem z mlado živino). Dne 18. decembra v Brežicah (sejem z mlado živino). Dne 21. decembra v Laškem**; v Ormožu (svinjski sejem); v Radgoni*.

Podučni tečaj za oskrbo živine obdrži deželna sadjarska in vinogradniška šola v Mariboru od 10. do 15. prosinca 1910. Revni udeleženci dobijo dnevne podpore 2 K. Podučni jezik je nemščina. Naznaniha vposlati je do 1. prosinca 1910 ravnateljstvu deželne sadjarske in vinogradniške šole v Mariboru (Direktion der Landes-Obst- und Weinbauschule in Marburg). Več o temu v inzeratu današnje številke!

Modrijani so pa ti klerikalci le! Vse klerikalne priče niso vedele, kje je občinska pisarna v njih domači občini. Taka pozabljaljivost pa res že preseneči! Celo tisti klerikalni fantki iz Kokarjev, ki po lastni izpovedi v „cajtunge pišejo“, niso tega vedeli. Čudovita pozabljaljivost!

Iz Koroškega.

Dva velepomembna napredna shoda sta se vršila preteklo sredo in oba sta dokazala, da je trezno koroško ljudstvo nasprotno političnemu

hujskanju pravakov in da hoče mir v deželi. Prvi shod se je vršil dopoldne v Hudishah in je bil vkljub temu, da je budo snežilo, povojno obiskan. Tudi nekaj nasprotnikov je bilo navzočih, a zadržali so se tiso in mimo ter premisljavali besedov govornikov. O „naprednih zahtevah kmetijstva na jezikovni meji“ je poročal v daljšem govoru urednik g. Kari Linhart iz Ptuja. Njegove besede se je v velikim odobravljajo sprejelo. Za njim je govoril vrh župan g. Jakob Lutschounig iz Žihpolja o „kmetijskih stanovskih vprašanjih“. Tudi njegovimi poljudnjimi besedami, ki jih je govoril v domačem koroškem narečju, so kmetje živahnino odobravali. Od nasprotnikov se ni nikdo k besedi oglašl. Tako je končal siod z velikim uspehom. Kmetje naj se izrazene besede zlasti za bodoče občinske volitve zapomnijo. — Drugi shod se je vršil ob 3. uri popoldne v Šentilju. Vsi prostori gostilne g. Spiessa so bili natlačeno polni s kmetje. Tudi takoj sta govorila gg. urednik Kari Linhart in župan J. Lutschounig. Odobravanje kmetov kar končati ni hotelo. Sklenili so ednoglasno, da si ustanovijo napredno kmetijsko društvo. Ob koncu shoda je ostal g. župnik Česky in se je govornikoma v imenu cele fare za njuni trud zahvalil. Resnično, videli smo še malo far, v katerih so farani in župnik v tako dobrem sporazumljeno... Kmetje, držite skupaj in ne pustite se od nikogar nahujskati! Naprej!

Župnik Česky je, kakor čujemo, stopil v pokoj in se preselil v Lipo. S tem je boj z njegovimi grdimi sovražniki končan. Uporno, da bode novi kaplan ali župnik, katerega posle cerkvena oblast v Šentilju, mirem in paneten, zlasti da se ne bode v nobenem oziru v politiku vmešaval. Preteklo sredo (praznik) bi imel novi kaplan (neki gospod iz Stajerskega) prvič v Šentilju mašo čitati. Ali prišel je pač, v zadnjem hipu pa se je premisil in je izginil, bogre zakaj in bogre kam. Tako je moral zopet župnik Česky sv. mašo brati!

Trg Grebinj. Piše se nam: Odkar se je „Narodni dom“ zatvoril, bluje „S-mir“ ogenj in žveplo na napredne občinske odbornike in na tržane. Zatvoritev zgodila se je na podlagi zahteve večine občinskega odbora z ozirom na § 18 obrtnega reda in to po okrajnem glavarstu. Zatvoritev ina v vsakem oziru postavno podlago. Ako bi bili pametni, moral bi se „Mir“ s svojimi pristashi postavi podvreti. Ali pravki po Koroškem kričijo tudi tedaj, da se jim krivica gode, kadar se postavo rabi. Grafenauer pripoveduje vendar vedno hajke o „mučeništva“ Slovenscev. Seveda, dotočni „Mirovi“ članki namenjeni morajo biti edino za velike tepe. V njih se priporude, da dobiva neki gozdar plačo od graščine, kateri služi, da dejela učitelje plačuje itd. Ja ali to niso preje vedeli? Kdor tega ne ve, je pač veliki bedak. Ali pa je tisti bedak, ki kaj tacega piše. Ako pa še „S-mir“ vprašanje kruha raznih stanov javno kritizira, potem naj bi tudi oni stan omenil, katerega zastopniki imajo vsak dan samo pol ure opraviti, zato pa dobivajo prav lepi dohodek večinoma od kmetov. Tudi gledi razmerja med kmeti in tržani nima „Mirov“ dopisun nobenega pravega pojma. Vedno in vedno vpije: Kmetje, odvzemite tržanu kruha! Grebinj nima industrije, nima rudokopa, nima prometa; stoletja sem so že tržani in kmetje drug na družega navezani. Potrebno za oba stanova je tedaj medsebojno podpiranje in to tudi ne bode nikdar ponehalo. Tako ne mislijo samo tržani, marveč tudi kmetje; samo tisti ne, katerim ne leži gospodarski blagor na srcu. To so pravki hujskaci! Grebinjaki tržani plačujejo prav visoke davke; razven državnih, deželnih in občinskih davkov plačujejo še za komuno, oskrbovanje vode itd. kar marsikateremu zunanjemu prav dobro pride; pri temu ne stoji zaslužek tržanov v nobenem razmerju z delom in s skrbmi. Marsikdo bi gotovo drugod bolje izhajal, ali ljubezen do domače grude ga drži nazaj. Grebinj je velika občina. Vsak tržan mora tedaj i za najoddaljnjejša pota in mostove ter za ubožce cele občine skrbeti. Skrbi pa edino za kmete ubožce, kajti za tržane imamo štipendije. Ali naj bi se tedaj še naprej od narodnjaških sleparjev hujskati pustili? Ne, proč z njimi! Ločite občino in velik del bremen padel bode na ramena hujskacov. Vprašajmo se ob

koncu še: Zakaj so hujskaci „narodni dom“ napokupi? Ali so hoteli res kakšne narodne ali politične zahteve uresmici? Ne! Ne, pravki hočejo edino gospodarsko odvisnost kmetov! Vzeti hočejo kmetu svobodo! Mala četa naprednih mož se živi med nami. Ali celo teh se „S-mir“ boji in, zato jih hoče gospodarsko uničiti. Kmetje, spoznajte na svojo protost! Ne verujte lažnim pervakom, ki vas hočejo podparmiti. Branite s krepko pestjo tisto kmetsko prostost, katero so vasi pradvede s srčno svojo krvjo pridobili! Proč s pravskimi hujskaci!

Pravski shod sta obdržala znana dva odrešenika Grafenauer in dr. Brejc 21. p. m. pri Nemcu v Leitlingu. Prebivalstvo pa hoče i zapnepri v miru z Nemci živeti in zato se je tudi prav malo ovča shoda udeležilo. Seveda je do spel znani politikujoči fajmošter Ruzman, kajti pri takih priredbah pravskoga sovrašta pač ne sme manjkati „duhovnika ljubezni“. Provizorični učitelj Svjanak in Strojan je seveda tudi zopet okrog skakal. Bolje bi pač bilo, da bi ta fantek enkrat že svoje izkušnje naredil, mesto politiko uganjati. Govornika sta seveda kakor po navadi proti soli, oblasti in naprednjakom psovali, kakor da bi bila zato plaćana. O gospodarskem potrebnem delu pravskih hujskacov doslej je nismo nesesar slišali. To jih je pač postranska stvar. Glavno je, da se dajo kmetje še vedno odtirati. Grafenauer, pravski doktor, politikujoči far, to je tropica nemirnežev na Koroškem. Ali koroško ljudstvo ne bodo dolgo več temu hujskanju mirno gledalo! Prišel bode čas kmetskega obračuna in ta obračun bude za pravski gozdne pač prav založno končal!

Nehvaležni zvon. Sprejeli smo slediči uradni popravek: „Uredništvo „Stajerca“ v Ptaju. V zimstvu § 19. task. zak. zahteva podpisani župni urad da sprejemete slediči popravek z ozirom na Vase poročilo „Nehvaležni zvon“ v št. 48 Vašega lista z dne 28. novembra t. l.: 1. Za rajno penzionistko Elizabeto Leben se je zvonilo tu popolnoma po narodilu njene hčere gospodinje Marije Leben in sicer 16. novembra s 3 zvonovi, 17. novembra na dan pogreba pa z vsemi stičimi zvonovi; in res tedaj, da se je v Radu le s 3 zvonovi zvonilo. 2. Ravno takoj ni res, da nekemu ubogemu hlapen, ki je dal baje 5 goldinarjev k zvonovem, sploh niso zvoni; res je, da se pri pogrebu vsakega ubožca, ki tu imajo in se cerkveno pokopljive, primerino in brezplačno zvoni. Župniški urad na Radu dne 4. dne decembra 1909. Janez Volančnik, župnik.

Smrekove ograje ali živi ploti.

(Piše Vičanski Škerle pri Veliki nedelji.)

Na spodnjem Štajerskem najdemo skoraj povsod pri kmetijskih posestnikih ob pašnikih in ob stezah takozvane zgrajene plote, kateri povzročijo vsako leto veliko dela. Proti jeseni so pa ti ploti razdrapani tako, da živina gre svinjem potom kar čez plot. Zopet tu in tam najdemo kakrško modrejšega posestnika, kateri je pred par leti zasadil živo ograjo z gabrovimi sadikami. Te sadike mu pa živina objeda skozi celo leto in zopet nima zanesljive ograje. Nekteri sadijo trnjeve ograje, kar pa zopet ni priporočljivo, posebno ne ograje iz belega dlogovca, kajti v takih ograjah imajo gosenice svoje zalege in bivališče, in kako neprijetno delo je trnjeve ograje prikrajševati ali striziti. Premežni posestniki si napravljajo ploti okoli vrtov, pri stajerskih dvorih iz desek, lat, ali iz pletenih žic, kar pa potegne veliko denarja iz mošnje in tudi ne tripi taka naredba na vekomaj.

Da se vsem tem sitnobam izognemo, bi kazalo po mojem mnenju, da si zasadimo ob pašnikih, ob stezah, ob stajerskih dvorih in pri vrtih takozvane žive plote ali sanrekove ograje iz teh le vzrokov: 1. Nam pridejo take ograje najceneje. 2. Ne škodujejo take ograje poleg stoječim rastlinam tako, kakor pa ograje iz trnje in gaberja. 3. Prikrajšanje sanrekovih ograj je res prijetno celo s takimi skarjami, ki so nalašč za to priravljene in odpadki se lahko za steljo porabijo. 4. Iz smrekovih sadik zraste tako gosta ograje, da niti kura ne mora skozi. 5. Je ograja iz smrekovih sadik trpežen plot in

kinč posestva, ker je lepo temno zeleno po leti in pozimi. 6. Se ni treba batiti, da bi se nahajalo v taki ograji gosenice ali pa drugi škodljivi sadnemu drevoju in 7. je taka ograja priporočljiva, ker je živila ne objeda.

„Dragi stanovski tovariš!“ Morda bodeš vprašal, kje bi naj dobil toliko sadik, da bi svoje vrte, pašnike in t. d. ogradiš. Največja državna gozdna drevesnica v Avstriji je v Ljubljani na Kranjskem, kjer se pridelava vsako leto po več milijonov takih sadik. Ponuja jih tudi c. k. logarski mojster Rudolf Hacker v Kraljevem grancu (Koniggrätz). Zahtevajte cenik, ki obsegata jasna navodila. Treba se je pa za časa, torej po zimi priglasiti zanje, ker sadik skoraj vsako leto zmanjka in se kasnejšim naročilom dostikrat nemore ustreči.

Kako daleč narazen in koliko let stare sadike naj sadimo? Najbolje storis, da izkopljesh 40—43 cm široki jarek v ravni črti in kakih 20—25 cm globok. Ako je količaj mogoče, naj se to izkoplje v zimskem času, dokler zemlja zmrzava. Zgornjo trtno zemljo na drobno razsekaj, ter jo spravi na dnu jarka (jame). Sadi se po dve vrsti tako, da pride drevesa med dve sadiki v nasprotni vrsti. V črti naj bodejo drevesa ena od druge 36—41 cm narazen. Potem takem pride 17—20 cm prostora med sadiki. Vrsti na obeh strani jarka pa naj bodela kakih 10 cm od stene jarka oddaljeni. Ta podoba nam to sajenje bolj priljivo razkazuje.

36—40 cm

Sadi jih tako globoko v zemljo, kakor so bile poprej v sadnici, to se pozna po rumeni barvi pri koreninah. Sadikam moramo varovati tanke, nezne korenine, katere se kaj rade posuše. Pri saditvi jih moramo ineti v zadosti veliki posodi, katero smo do polovice napolnila z ilovnatim vodo, da so koreninice v mokrem. Pri saditvi se zemlja okoli drevesca trdno stadi. Ako jih dodaš dobro sprhnutega komposta, ti bodejo drevesca napravile vsled bujne rasti veliko veselja. Sadike naj bodo 3—4 leta stare. Ako je zemlja pri saditvi suha, jo polij takoj ko si drevesca posadil; ali to storí zvečer, ko je zemlja že hladna. Ravne tako ravnaj v prvem letu, ako nastopi suha. Konci debeljskih korenin se gladko odrežejo, posebno one ki so se potrgale pri izkopavanju; nikakor pa ne kaže debla in večji prikrajšati, kakor pri sadnih drevesih. Da nam živila ne pohodi teh novo posajenih ograj, ne preostaja drugega, kakor da jih zavarujemo. Kazalo bi, da rastegnemo pikečo žico v kakih 4—5 vrstah (črtah). Na obeh koncih vrste vkopijemo prav globoko močno soho iz hrastovega lesa, kje se lahko žica napne; ali pomniti je treba, da moramo zgorajo žico na prej potegniti in pritrditi. Na v zmes pa nam služijo tudi dobro količi kakih 10 cm. debeli, samo moramo jih pri zemlji obzgati in namazati z vročim katranom.

„Dragi tovariš!“ Ako si storil vse po omenjenem načinu, imaš v šestih letih lepo, gosto in dovolj močno ograjo, kateri obreže vrsade.

Kako visoko in široko hočeš imeti, to je pri tvoji volji. Žico pa lahko sedaj odstraniš in jo porabiš kje drugod pri napravi take ograje. Veruj mi, da se ti trud in stroški pri takih ograjah poplačajo in tvoji potomci ne bodo zavoljo takega dela ničesar slabega o tebi govorili.

V Vičancih, na god vseh Svetnikov 1909.

Pridelovanje dveletne detelje

(Po lastnih izkušnjah zapisal Vičanski Škerle.)

Marsikateri oče čuti, kako hudo je, ako nima dovolj svakdanje grada za svojo družino. Po veliko slabeje je, ako nima dovolj klaje za živilo, katera je dandasen takoreč glasna opora v kmetijstvu. O tem ima marsikateri živonskičec preprčanje, posebno v zadnjih dveh letih. Da se tem sitnobam izognemo, se popenimo z vso očlupnosjo pridelovanje Štajersko dveletno rudečo deteljo. To rastlino poena vsak živonskičec, ker je čisto udomačena. Znana pa je tudi vsakemu njena lastnost in vrednost in žalbog, da se je v takih merti meri prideluje. Po drugi strani pa si delajo nekateri veliko napako s tem, da kupujejo slavoredno seme te detelje, v katerem se nahaja blizu polovice ničvrednega plevela. Z manjo vestjo poporodčim vsakemu, kateri želi dobro deteljno in travno semeno, naj se obrene skozi c. k. kmetijsko društvo in Verband der landwirtschaftlichen Genossenschaften in Graz, Franzensplatz Nr. 2. V tem oziru imam popolno preprčanje, ker že več let tako semenje tamkaj naročuje.

jem. Naročni je treba meseca decembra in v začetku januarja.

Najboljša deteljna setev je, ako jo sejemjo v drugi polovici meseca marca na njivo kjer smo prejšnji jesen posejali na dobro pogojeno zemljo, žito an ječmen. Kazalo bodo prav dobro, ako pred deteljno setivo povajamo njivo z otro brano. S takim delom okopljemo rastline, spravimo znak v zemljo, katerega korenine želeno pridakuje in deteljno semesko ho lotje kalilo.

Posebno priporočljivo je tako branjanje na teški ilovnatni zemlji. Ni se treba batiti, da bi se semese pozbelo od spomladanskega mrazu, kakor to nekateri trdijo. Ne sejej prečrkico, to je velika napaka. Bolje je da se vzame kaka 2 kg več na oral, kakor premalo. Torej 10–12 kg, na en oral. Pazi da ne dočasi starega semena, katero spoznaš na tem, da ugrubi svetlo barvo in postane rjava ter je tudi manj kaljivo. Prav dobro je, ko se posejemo tudi 2–4 kg visoke pašovke ali francoska pašovka (fransko, Kaygras). Ta trava se obnese s povsod, le v možnih legah ne. Francoska pašovka rastje hitro in se zgodaj razvije. Daje med deteljno izvrstno lepo kočino in prav dobro klajo. Tega naj ne opusti noben kmetovalec. Ako jo seješ na široke ogone stem manj bodo trpela ob času suše, lažje bošči in veliko več naključ, kakor na očkib ognih. V prvem letu v jeseni potrosi kakih 300–400 kg Tomazeva žludne in 300–400 kg kajnita. Ti stroški se ti prav lepo povrnejo. Ko pride čas košnje v drugem letu je zelo zelo priporočljivo, da se poveže v snope, kakor ajda in ravno tako suši ko ajda. Potem ostanejo vsi listi zgornj, kateri so v zim polni z vrčo vodo kaj dobra in zdrava hrana za praliče. Veliko detelje pri živinoreji je ravno tako, kakor velika tunka rabita v gospodinjstvu. Ko vzamemo v drugem letu dve košnji od take detelje se priraže tretja, katero pa v jeseni podorujmo, potem imamo v prihodejem letu lepo koruzo ali krompir. Gnojni nam ni neobvezno potrebno za koruzo ali krompir, ker podorana detelja ima dušik v sebi. Dušik je pa ena najpogostejša redilna snov našim poljskim rastlinam.

V Vičancih, na dan sv. Katarine 1909.

Lešnikove obroče

male in velike miniaturne, 15 do 25 mm široke, 2½ in dolge, kupuje Franz Cleasch, Salzenhausen, 739

Dva viničarja in enega majerja

(2, 3 ali 4 ljudi) sprejme pri doberem plažilu Joh. Perko, telepovestnik v Kamniški pri Mariboru, 746

Bluze, šosni, spodnja krila, predpasniki, perilo, jakne.

dobro stvarno delo po meri pri Marie Wessiak, M. riber, Bratislavské gasse 2, 723

Znano dobro in po ceni se kupuje

vse rezimo blage, gorovo perilo, oblike, odjevi za posteli ut. pri Adolf Wessiak, Matice, Bratislavské gasse 4, 722

Oženjeni viničar, 754

znamenit nemškega jekla in

novosti nasadov v gozdu ter cepljenja itd. in sadja, se sprejme v vinogradniški realnosti Nikolajev 8, 10 pri Celju. Ponudbe naj se pošljajo na Franz Bassmann, posetnik, Gräfe, Meranpassage 40

Cevljarski učenec

se pod doberimi pogoji sprejme pri g. Gottfried Schmidauer, čevljarski mojster v spedilci Dravogradu (1. stražarstvo) na Koroskom, 729

Pekarija z gostilno

se pod prosti roke z grada. Vzkratko: dobrodejek 109, 140 K. Petelin Kapela 7, 8000 K. Lepa, nov in praktično zadana hoba, okroglo 2½, oralna ekonomije. Vprašanje ne pri upravi „Slagorca“, 761

Gano perje za postelj in daune.

Ena kila stvo, čistano K 2—, golobr. F 240, hoba K 4—, prima mehko kot daune K 6 — visoko-prima sila, najboljša vrsta K 8—, daune K 6 — hoba K 10—, čistni flau K 14—, od 8 kli na prečinkami. 75

Gotove postelje

inlet (nankanje) ena tuhina, velikost 180×116 cm z drewno blazinama pod glavo, 80×56 cm, novoli polni, z novim vezom, blazinam in trajno perjim K 16—, poldaune K 20—, daune K 24—; tuhina same K 12—, 14—, 16—, blazina pod glavo K 2—, 3—, 5—, 6— postje po površini, zarav zaston, od K 10 — naprej franko

Max Berger, Dechenhut 1013, Böhmerwald.

Cenil s matracem, edelj, prevelički in vsem drugim blagom za postele zaston in franko. Kar ne dopade, se zameni ali denar nagni.

Okroglo 3500

• šlezijskih • platnenih restov

se gliche pod vrednostjo materiala prudajo. Vsi resti so in najfinjši vrsti in se jih poradi lastnosti na izdelovanje najfinjšega perla za telo in postelj. Dolgost redov znaša 8–14 metrov.

Cena za 1 meter 55 vinarjev.

Najmanjša oddaja zavoj za 8 šil (okroglo 60 metrov) po

površini. Zavoj ne dopade, postelj takoj denar nazaj.

S. Stein, tkalnica platna, Nachod.

Izjava.

Podpisani obžalujem in preklicem vse žaški, s katerimi sem blati dne 29. oktobra t. l. st. gospoda Konrada Justa, a. gostilničarja v Vužencih. Izjavim, da je vselej in povsed pošteno postopal in mu izrekam zahvalo, da je vsled te obžale ustavil nadaljnjo sodnijsko zasledovanje.

Georg Lauko, trgovec.

Trboje pri Vužencih.

Razglas.

76

V času od 10. do 15. januarja 1910 se bodo obdelovali na dnevnih sajšarski in vinogradniški soli v Mariboru tečaj za oskrbo živine.

Tečaj ima namen, podobujati teoretično in praktično lastnike živine, njih sinove in uslužence v kratki in posredni obliki in načinljivosti glede krmiljenja, oskrbe in reže, goveje živine. Utrablja se bode pre temu v privredi na razmere, ki vladajo v pokrajinali z vinogradnjem in sajšarstvom.

Stevilo udeležencev določeno je na 30. Prosledi za sprejem v tečaj za oskrbo živine zamorejo po razmerju dana sredstev določi podpore v znesku dnevniških 2 K. Kdo hoče to podprtje dosegči, mora to izrecno omeniti in ob občinstvu predstojnika potrditi pasturi, da je:

1. sami potreben posestnik,
2. ali ali uslužbenec potrebnega posestnika.

To potrdilo prisotni je že načrtanu k tečaju, načrtni je obenem starost.

Prosledi za sprejem, ki ne zahtevajo podpore, naj načrtni posameznik posamezno poverja.

Tečaj obsegajo vsak dan 3 ure teoretičnega in 2 ure praktičnega podnika.

Podprtci jezik je nemščina.

Naznana vspolati je do 1. januarja na podpisano. Razpoljaljstvo deželne sajšarske in vinogradniške sole v Mariboru.

me

AMERIKA

Ameriko

zanimanje,

dobi na željo

brezplačno pojasnjenje v najboljšem potovanju v Ameriko.

Cesarški parniki

Cesar Viljem II. . . 215 m dolg

Prestolonaslednica Cecilia 215 m dolg

Prestolonaslednik Viljem 202 m dolg

Cesar Viljem Viliki . . . 198 m dolg

vozijo v 6—7 dneh od Bremena v Novi York.

Odplojejo v tork.

Cesarški parniki vozijo edine od Bremena;

ki hoče tedaj s cesarskim parniki potovati, zamre to prosto brez zadržka storiti;

nikdo mu tega ne sme prepovedati. Večak

ima svojo prostoto voljo, da se za svoj denar

pelje, kamor hoče.

F. Missler, Bremen, Bahnhof-

strasse 20.

Občina potnikov od Bremena v Ameriko, Avstralijo, Afriko.

Najnižje cene.

Dobra oskrba.

družinski šivalni stroji
so najkoristnejša

božična darila!

Singer Co. akt. dr. Šivalnih strojev
Ptuj, Hauptplatz 1.

Prijazna opomba! Vse od drugih trgovin pod imenom "Singer" ponujane mašine so narejeno po enemu naših starejših zistemov, ki zaostaja daleč za našim novejšim zistemom in to v konstrukciji, trajnosti in pošljivosti.

770

Varujte žival!

Zima je tu in živali so izročene zopet najbušemu trpljenju. Varujte jih, dobri ljudje! Dajate priči hrane, kajti povrnita vam bodo stoterokrat. Varujte konje in govedo. Ne pozabite na domačega psa!

Kdo pusti živali trpeti ali jih sam trpi, ta ne pozna usmiljenja!

Loterijske številke.

Gradec, dne 27. novembra: 54, 61, 33, 42, 38.
Trst, dne 4. decembra: 23, 76, 24, 62, 5.

Božično darilo.

za gospode in dame!

Pričasnostni nakup!!

„Gemsbart-u“

podobni „Hirschbart“.

nov, zelo lep, 16 cm, dolgost las, lepo okvirje iz starega srebra in Hubertus-kriščen skupaj

samo K 8.—

Las kakor „ref“ pod garancijo naravnega prista.

Pričasnostni nakup razpoljiva po povzetju 276

Fenichel, Dunaj IX. Altmüttergasse 341.

Veliki cenik zaston!

Železniška-Roskopf

Patent K 5.—

Garancija 3 leta

drugače denar nazaj.

Ura ima 8 kamienje,

lepa omarača - cifernica,

gre 32 ur, prav nikeln-

lastno obložje, ki ostane

belo z drugim pokrov-

om za prah, gre ga-

rantirano na pol mi-

nute.

K 650

Prave srebrne ure

8 3 srebrnimi manteljni

Srebrni-tula dvojni mantelj

Zlate damske ure

Srebrne veržice

Stenske ure

Največji cenik zaston.

● A. KIFFMANN ●

največja fabrika ur, zalog, eksport

Maribor P. I.

Brata Slawitsch

v Ptuju 106

priporočata izvrsne šivalne stroje (Nahmaschinen) po sledi-
deci cenici:

Singer A 70 K — b
Singer Medium 20
Singer Titania 120

Ringschiffchen	140
Ringschiffchen za krojače	180
Minerva A	100
Minerva C za krojače in čevljarje	160
Howe C za krojače in čevljarje	90
Cylinder Elastik za čevljarje	180
Deli (Bestandteile) za vsakovrstne stroje. Najnove- cene so nižje kakor povsod in se po pogodnosti plačuje tudi lahko na obroke (rate). Cenik brez- plačno.	

808

15 000 metrov najboljih flanelovih restov

v modernih mrežitih, za nape in blouze, ter 10 000 metrov naj-
finnejših pajkanih platnenih restov

platnenih restov

za telene in posteljno perilo vsake vrste, se oddajo po zelo
znižanih cenah.

Dajmo te reste v 3 vrstah i. s.

40 m 5—12 m do dolgi rest za K 15—
40 m 6—16 m la za K 16—
40 m 9—20 m način za K 20—

Ti resti so garancirano brez napak in velike trajnosti. Pošljite
po poštnici. Za kar ne dopadne, dmar nazaj.

Adolf Hofmann

tkalnica platna, Starkstadt 17, Česko.

Kultrov restov se razpoljujamo.

Čudež industrije!

Vsički velikega sklepa oddajam po smetku nizki
cenici samo 750

K 4·60

eno krasno, tanko ameriško rasto-doblo škrat-
sko lepo oro ki se ne da razdeliti od prvega
14 karatnega zlata, s 86 urinim antimagnij-členskim
anker-kolejem, s sekundnim kialozom 2 letna garancija s fino po-
zlatovalo vertico vred 1 kom. K 4.60

Natančno ista v nikelnem ali glorijskem steklu lepo gravirano pokrovje
1 kom. K 3.45 s posrederno vertico 2 kom. K 6.50

Brez risice! Izmenjava dovoljena ali denar nazaj! Pošljite se po
poštnici ali naprej-plačilo svete. II. cenzik zastoj in franko.

E. Holzer, Krakova, Stradom 1826.

Najboljša pemska razpredaja!
Ceno perje za postelj!

3 kg. svitkihiličnik 2 K; boljši 2 K

40 h.; na pol belki 2 K 80 h.; belki

belik mehkih 6 80 h.; 1 kg. naj-

finnejših, mehkih belik, silikoni

6 K 40 h., 8 K 1 kg. finuma (Bau-

nen) sivega 6 K, 7 K, belega 10 K;

najfinjši pravi 12 K. Ako se vzame 5 K, potem franko.

Geteve postelje

iz krepljega, rifletoga, plavrega, ali rumenega osninkoga,
1 tehtost, 180 cm. dolg, 116 cm. širok, z 2 glavnimi blazinama,
vanksa 80 cm. dolga, 58 cm. visoka, napolnjene z novim, svim,
trajnim in flaminškim perjem za postelje 16 K; pol-dolga 20 K;
dolga 24 K; posamezni tehtost 10 K, 12 K, 14 K, 16 K;
glavne blazine 2 K, 3 K 10, 4 K. Se pošlje po poštnici od
19 K naprej franko. Izmenjava ali vrnitev franko delovalna.
Kar ne do pada denar nazaj. S. Benesch, Dosehenitz Nr. 716,
Böhmerwald. Cenik gratis in franko.

Franz Schönlieb

tevarna s puškami, Borovlje na Koroškem

priporoča

svoje čudežno dobro
puške za šrot z
od K 25— naprej.
Ijanje kake strelje z
rakov daleč. Flinte
K 58— naprej. Vsi popravki (Umschärfungen itd.) zelo
po cene. Izstreljene puške za kroglo z velikim kalibrom
napravim na 9.3 mm in 8 ekspresi na K 17— naprej.

Novi, veliki, bogato ilustrirani cenik zastoj. 648

**Ljudska kopalj mestnega
kopališča v Ptaju.**

Čas za kopanje: na delavnikih od 12. ure do
2. ure popoldne (blagajna je od 12. do 1 ure
zaprti); na nedeljah in praznikih od 11. do 12.
ure opoldne.

1 kopalj z vročim zrakom, paro ali „branzebad“
z rjavo K — 60; postrežba K — 10.

— 8 —

Ura na pendelj z godbeno budilnico in šlagverkom

v krasnem natur-orehovem barvanem chito-
ju, 75 cm visoka, kjer na pol in več ure, kodi
in sicer najlepše komade godbe ob pojduš-
ki.

Cena per komad K 14—,

brez godbe K 10—.

3 leta posebne garancije izmenjave ali denar
nazaj. Pošljite po poštnici.

Max Böhnel

star, sodetsko upravljeni cesarski ustavov.

Igra - 840.

Dunaj. IV. Margaretenstr. 27 27.

Nikel-Bogenglocka K 3 — zlato K 7—, Omega

K 18 — srebrna verzija K 2—, zlata ura

K 18 — zlata verzija K 20—, zlata prstan K 6—, budil-
nica K 2—. Zalievajte moj veliki cenzik z 5000 jedostih, katerih
se pošljite vsakokrat zastoj in franko, brez da bi ga se
je kupeti solino.

Štiri tedne na poiskušnjo

in ogled razpošiljam svoja
kolesa (bicikle) proti pov-
zetju. Deli kolesa čudovito
cene in dobro. Cenik s sli-
kami franko!

Franz DUŠEK, tovarna koles, Opočno Nr. 103
a. 6 Stadtschule, Štajerska.

Potnik v Ameriko
Kateri veliko dobro, po ceni in
zanesljivo potovanje načrtovan
Simon's Kmetelj
v Ljubljani, Tolmova ulica 20,
Kraljevina Jugoslavija dobi se brezplačno.

Vanzivna marka „Anker“

Liniment Caspici comp.

na domestilo za

anker-pain-expeller

je znano kot adeptejo, izvrsno bolesni odstranjajo-
če sredstvo pri prahljanju itd. Dobri se v vsej apotekah po 10 h,
140 in K F—. Pri nakupu lega priljubljeno domačega
sredstva naj se paziti originalne steklance v fiksah z
načrtovanim znakom „Anker“, potem se dolgi pristao
je sredstvo.

Dr. Richter-Jeva apoteka, zlati let

v Pragi, Elisabetstr. 8, 5 nov.

Razpoljuja se vsak dan. 637

Vinogradniška zadruga

(Weinbaugenossenschaft),

r. z. z. neom. z. v

PTUJU

priporoča uljedno nakup v sodcih
od 56 litrov naprej:

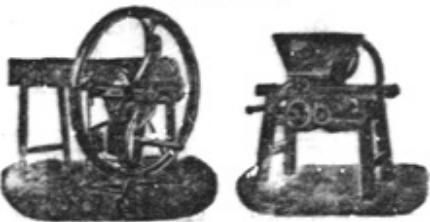
1908. haloška in zavrčka

naturna vina
po ceni od K 32— do K 50—
pri hektolitru.

Sortna vina, cene po kakovosti in
naturna vina prejšnjih letnikov naj-
boljše in srednje kvalitete po pri-
mernih cenah.

Fabrika kmetskih in vinogradniških
mašin

Jes. Dangl's nasled. v Gleisdorfu
(Štajersko)

priporoda najnovejše vitale mlatilne stroje, stroje
za rezanje krme, šrot-mlin, za rezanje repe, re-
bber za kri-kozo, sesalnice za gnojnice, trijerje,
stroje za mah, grablje za mrvo, ročne grablje (Handschlepp- und Pierdeheurechen) za mrvo obratiti
stroj za košnjo trave in žitja, najnovejše gleisdranske
sadne mline v kamnenih valčkih zacinane, hidraulične
prese, prese za sadje in vino. (Orig. Oberdruck
Differenzial Hebelpresswerke) patent „Duchscher“, daje
največ tekočine, se dobijo le pri meni. Angleške nože
(Guastahl), rezervne dele, prodaja mašin na čas in
garancijo. — Cenik zastoj in franko.

**Hranilnica (Sparkassa)
vlad. državnega mesta
Ptuj**

Vstanovljena
leta

1862.

Čekovnemu ra-
čunu št. 808051
pri c. kr. pol-
tno-hranilničnem
uradu.

Mestni de-
narni zavod.

priporoča se glede vsa-
kega med hranilnične zadave spada-
jočega posredovanja, istotako tudi za posredo-
vanje vsakognega posla z avst. ogersk. banko.

Strankam se med uradnimi urami rado veljno in brezplačno
vsaka zadava pojasni in po vsem vstreže.

Giro konto pri
podružnici avst.
ogersk. banke
v Gradcu.

Uradne ure
za poslovovanje s
strankami ob de-
lavnih od
8—12 ure.

Občenje z
avst. ogersko
banko.

Ravnateljstvo.